

Velja v Ljubljani

in po pošti:

vsako leto . . . K 50—
 vsako leto . . . 42—
 vsako leto . . . 21—
 vsako leto . . . 7—

za človeka:

za vsako leto naprej K 95—
 vsako leto . . . 50—
 vsako leto . . . 20—
 vsako leto . . . 10—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez
 pošiljave denarja se ne
 moramo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo
 naročnine
 naznanilo.

Licijalna knjižnica

računajo po po-
 prostoru in si-
 visok ter 45 mm
 urek p ostro za enkrat
 40 vin. za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu šte. 13. Telefon
 šte. 367. — Upravištvo je na Mirjskem trgu
 šte. 5. — Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
 Posamezne številke velja 40 vinarjev.

Vprašanja glede inseratov l. dr. se naj pri-
 loži ali odgovor dopisnic ali znamku. — Dopisi
 naj se prebirajo. — Rokepisi se ne vrabijo.

Fr. Zelenik.

Potreba gospodarskega dela med Slovenci.

Položaj našega naroda je bil pred vojno precej opasen, ne toliko vsled germanizatoričnega sistema vlade in fanatičnih napadov Nemcev in Italijanov na našo posest, temveč radi nedostatkov našega naroda, radi katerih je bil nezmožen parirati potujčevalne namene vlade in z vspehom odbijati sovražne napade. Ti nedostaki so povzročali in še povzročajo skrb za bodočnost našega naroda, ne pa sobožnja stremjenja naših nasprotnikov; kajti boji med posameznimi narodi so se vedno vršili in se bodo vršili tudi v bodoče, niso sami na sebi škodljivi, celo koristni in potrebni so, saj iz zgodovine vemo, da so le tisti narodi prišli do moči in veljave, ki so živeli v neprestanih bojih. Boj rodi moč in zavest! Gorje pa narodu, ki ni sposoben za boj! Gorje tudi nam Slovincem, če se ne bomo postavili v boj z ono navdušenostjo in z onim narodnim ponosom, s katerim so nas napadali Nemci in s katerim nas bodo napadali odslej različni naši mejaši. Nič ne de, če smo majhen narod, nevarnost nam preti le vsled premajhne narodne zavesti našega naroda. Ako hočemo usposobiti svoj narod za moderni boj, moramo dvigniti njegovo narodno zavest. S sklicevanjem na svojo zgodovino tega ne moremo doseči, ker naša preteklost je žalostna, nimamo kraljev in junakov, kakor jih imajo Čehi, Poljaki, Srbi, ki so s svojimi zgodovinskimi junaškimi čini dali zgled narodnega navdušenja in požrtvovalnosti. Za take junake in kralje treba pri preprostemu človeku nadomestila. Nadomestiti pa jih more edino le gospodarska moč. Zavest v narodu, da je gospodarsko močan, da se lahko opira na to svojo moč, vzbuja v narodu samozavest in odlično silo. Zakaj smo Slovenci v Trstu tako dobro napredovali? Tržaški delavec je videl, da imamo ali smo

imeli v Trstu močne hranilnice, banke in druga gospodarska podjetja, katerih so se morali posluževati celo narodni nasprotniki, so bili od njih odvisni, ker svojih niso imeli ali niso delovali tako uspešno, kot naši zavodi. Nič ni pomagalo, če so se Italijani hvalili s svojo 2000 letno kulturo, če so govorili o neki superiornosti. »Si pa le odvisen od nas, se moraš posluževati naših podjetij,« si je mislil naš človek in ni imel vzroka sramovati se svoje narodnosti. Zakaj pa je na Koroškem propadal naš narod? Koroški Slovenci niso imeli dovolj narodne zavednosti, kar je prav lahko razumeti. Naš kmet, že od starodavnih časov navajen hlapčevanja, je videl, da je njegov jezik povsod zapostavljen, da slovenščina ni imela veljave, vsakdo, ki je bil kolikaj boljše oblečen, je govoril nemški, trgovina je bila nemška, podjetja nemška, če je hotel kaj zaslužiti, je moral k Nemcu, ni čuda tedaj, če smo propadali. Če bi imeli koroški Slovenci nekaj močnih obrtnih podjetij in denarnih zavodov, bi se v kratkem ojačila narodna zavest. Jasen dokaz za to je Tolsti Vrh, kjer je ljudstvo kmalu postalo zavedno, ko je tamošnji vrelec prešel v slovenske roke.

Mcčno je vplivala na potujčevanje slovenskega naroda gospodarska odvisnost od nemških tovarnarjev in trgovcev. Nемец je bil brezobziren, fanatičen, je zaslužil našega delavca ne samo telesno, ampak tudi duševno! Naravno je, da je navaden človek brez večje izobrazbe žrtvoval narodnost za ljubi kruhek, saj je bilo celo med višjimi izobraženimi ljudmi z vzgojenim moralnim čutom, ki so zahtevali svoj jezik in svoj narod, če je to zahtevala njihova kariera.

Če hočemo dvigniti narodno zavest, moramo dvigniti strokovno izobrazbo in z njo gospodarsko silo. Da naš narod tako počasi napreduje, je največ krivo pomanjkanje razvitega meščanskega sloja. V tem oziru smo Slovenci jako revni. In vendar je ekstenca dobro situiranega meščanstva

prvi predpogoj za razvoj književnosti, umetnosti in znanosti kaknega naroda. Kdo naj vzdržuje naše umetnike, kdo kupuje njihove duševne proizvode, kdo naj čita slovenske knjige, zlasti znanstvene? Kmet za to nima smisla, Ljubljana sama nikakor ne more preživljati naših umetnikov. Dokler bo gospodarsko stanje našega naroda tako neugodno, dokler ne bomo imeli razvitega meščanstva, bodo naši umetniki vedno stradali.

Ako želimo, da se umetnost in znanstvo pri nas uspešno razvijata, ako hočemo večjega števila izobražencev, ako hočemo dvigniti kulturni nivo našega kmečkega ljudstva, je neobhodno potrebno, da skrbimo za naraščanje zdravega in premožnega meščanskega sloja. To se bo pa dalo doseči le s pospeševanjem slovenske trgovine in posebno industrije in obrti.

Intenzivno gospodarsko delo med kmečkim in meščanskim prebivalstvom bi pa tudi v veliki meri pripomoglo k ublažitvi strankarstva. Danes se slovensko ljudstvo vkljub grozni vojni preteklosti vse preveč zanima za strankarske zadeve, začeli smo se zopet bojevatiti za nadvlado liberalizma in klerikalizma, kakor da bi se imela svetovni boj odločiti naš pri nas. Potrebno je, da se pozornost ljudstva odvrne od strankarskih bojev, da se ga zainteresira za gospodarska vprašanja, kmeta za kmetijsko gospodarstvo, meščana za trgovino in obrt. Stremiti moramo za tem, da dosežemo vsaj približno take razmere, kakoršne vladajo na Angleškem, kjer se sicer tudi vršijo veliki strankarski boji, a v znamenju gospodarstva. Naše ljudstvo je sicer še precej nazadnjaško, a ima vendar precej smisla za gospodarska vprašanja. Zato bi se dalo in se mora v tem oziru veliko doseči.

Dobro gospodarsko stanje bi bilo neizmernega pomena za razvoj našega naroda. Da, lahko rečem: ono je edino sredstvo, s katerim bomo preprečili propad Slovencev. Slovenska zemlja je vsled svoje lege in prirodnih darov tako prikladna za industrijsko delo-

vanje, da nas bodo tuji zopet zaslužnjili vkljub naši lastni državi, če ne bomo začeli izrabljati teh prednosti svoje domovine takoj mi sami. Kakor hitro pridobi moč tuji kapital, smo uničeni in gospodarsko zaslužjeni. Zato je dolžnost naših inteligentov, da se poprimejo gospodarskega študija, da se začnemo živahno zanimati za gospodarska vprašanja in da povsod zastavimo svoje moči v prosep slovenskega narodnega gospodarstva.

Spremembe v nemško-avstrijski mirovni pogodbi.

Ldu. St. Germain, 2. septembra. (DunkU) K vsebini državnemu kancelarju dr. Rennerju izročene mirovne pogodbe je mogoče z ozirom na besedilo, ki ga je imel načrt, dne 20. julija t. l. pripomniti nastopno: Uvod ostane neizpremenjen. Nemški Avstriji se torej priznava le ime republika „Avstrija“, ki se bo imenovala po ratifikaciji mirovne pogodbe in objavi iste v državnem zakoniku „Avstrija“. Določbe, ki se nanašajo na zvezo narodov, so neizpremenjene. Glede obmejnih vprašanj se niso vpošteviali ugovori mirovne delegacije. Izprememba je nastopila le v toliko, da se mesto Radgona in na levem bregu ležeče štajerske občine priznane Avstriji. Tudi Zapadna Ogrska se prizna brez ljudskega glasovanja z že znanimi mejami Avstriji. Kar se tiče državljanstva, so prejšnje določbe izpremenjene le toliko, da so bile zmedene določbe v tem pogledu združene s dotičnimi odstavki, ki se nanašajo na posamezne države. Pač pa vsebuje poglavje o varstvu majnin določbo, da priznava Avstrija vsaki v kako nemško-avstrijsko občino pristojni osebni nemško-avstrijsko državljanstvo, nadalje se določa, da je vsaka na nemško-avstrijskem ozemlju rojena oseba nemško-avstrijski državljan, ako ni vsled svojega rojstva podanik kake druge države. Prva določba se navaja v poglavju o državljanstvu kot sploš-

VLADIMIR LEVSTIK.

155. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

XX.

Doma ga je čakal Hasan z obrazom, ki je pričal, da ima zanj naročilo.

»Meta priti!« je dejal skrivnostno, »in povedati, da mademoiselle Marie« — tako je imenoval bolnico — »klicati vašo milost.«

Grof se je zdrnil. Ali umira? ga je popadlo za srce. Namah je začutil vse svoje žile zalite s svinčenotežkim strahom, kakor nekda, ko je bil planil k materni smrtni postelji, da prestreže njen zadnji grgrajoči dih. Brez sape je dospel v bolnično stanovanje, in niti ni našel besede, da bi vprašal Meta, kaj se je zgodilo. Toda odsev nade na starčkinem obrazu ga je utolažil, še preden je rekla, kako in kaj. Gospodična se je počutila dosti bolje, hvala Bogu.

»Snuje se in govori, čeprav težko,« je dejala Meta z glasom, izmučenim od vednega trepetanja med upom in obupom. »Kar prerrojena se mi zdi; morala sem jo miriti, ker je zdravnik naročil, da naj počiva. . . . Izpila je juhuo in mleko, še jajček sem ji vsilila ob starih; sam Bog, da bi se vendar obrnilo! In po vas me vprašuje venomer: ali je gospod grof doma? Daj, stopi in prosí ga, naj pride, rada bi govorila z njim. . . .«

Čudno je bilo grofu pri srcu, ko je stopil k bolniški postelji. Marija je ležala v svojih blazinah,

bolj podobna slutnji nego živemu bitju; njen obraz je navdal grofa z grozo in hkrati z občudovanjem, zakaj bil je poln žalobne predsmrtne lepote, ki nima več nikake skupnosti z mikom črt in oblik. V upadlih licih, v bleđi zarezi ust, v skrivnostno globokih očeh, ki so se tiho zasvetile prišelcu naproti, je bila zapisana bližina konca tik ob zadnji koprneči molitvi k življenju.

»Tako sem vas čakala,« je dehnila komaj slšno. »Mislila sem že, da ste me pozabili. . . . ali pa, da vam je težko sedeti pri meni. . . . Zdaj, veste, me pogosto obhaja strah.«

»Česa naj bi se bali vi, ki ni krivde na vas?« je zamrmral grof in prisedel. »Strah je za nas druge, grešne ljudi; vi, Marija, bodite mirni — bodite veseli, vseeno.«

»Bojim se,« je ponovila bolnica. »Vi ne veste, kako je pri srcu človeku, ki čuti smrt poleg sebe. . . . in bi tako rad še živel na svetu. . . . A smrti me ni strah; strah me je umreti sami, zapuščen. Drugi se poslavljajo, in vsi njihovi dragi so zbrani kraj njih v poslednji uri. . . . Jaz pa — moj Bog! Nikogar nimam razen uboge Mete, in nikogar ne bo, da bi pojokal za mano; samo ona. . . oh, oprostite!« se je prekinila zdajci, videč bolesteni ugovor v grofovih očeh.

»Ne govorite tako, Marija,« je vzkliknil mladi mož. »Recite, da se ne čutite same. . . da priznavate moje gorko sočutje, čeprav se vam tolikrat izneverim zaradi svojih grdih opravičev! V mislih in s srcem sem vendar pri vas.«

»Predobri ste z mano. . . . Če pomislim, kaj bi bilo, da se me niste usmili vi! Včasih se vprašujem, kako zmoro tujec do tujke toliko dobrote. . . . Morda ste edini na vsem svetu, grof! Vem, vi me pomilujete; kadar me odneso, vem, da ne boste veseli. . . . Ali glejte, meni se toži po čisto vdanih, od rojstva priraščenih srcih; zdi se mi, da bi me tolažilo, če bi videla okrog sebe žalost, strah in obup svojih čisto svojih ljudi. . . . Tudi v tem je še občutek življenja!« je dodala tako strastno, da sta potemneli bleđi jetični lisi na njenih licih.

»Moj Bog,« je dejal grof z odmevom globoke muke v glasu, »če dvomite o tem, da trepečem za vas, kakor sem trepetal samo še za rodno mater in za nikogar drugega v življenju, potem vsaj dovolite, da vam govorim odkrito. . . . Ako mi ne bi bili toliko kakor sestri bratu — in več, o več, bi bilo marsikaj drugače; kadar sem zelo predrzen, Marija, si rad ponaviljam, da ste mi vse. Do dna ste me izpremenili, sirota; tako zelo, da skoraj ne znam več živeti — po svoje. In drugače ne morem, zakaj grešnik sem, tako grd in zavržen grešnik, Marija, da me skeli vest in se vprašujem, ali sem vreden sedeti pri vas. . . . O, če bi vi poznali moje grehe in videli breme, ki ga nosim na duši!« je izbruhnil čuteč, kako vro skrivnosti v prsih in silijo na dan.

Poslušala ga je izprva z bleđim, dobrim smehtljajem in jasnim bleskom v očeh, kakor bi gledala nanj od onkraj groba.

(Dalle 1919)

no veljavno pravilo, tako da je domovinska pravica v kaki občini merodajna za državljanstvo one države, kateri dotična občina pripada. Od tega pravila pa se v prilog Italiji, Čehoslovaški in Jugoslaviji priznavajo razne izjeme, ki so medsebojno deloma v protislovju. Določbe o deležu jezikovnih in verskih manjšin na javnih sredstvih ostanejo neizpremenjene. V vojaških ozirih je za Nemško Avstrijo pridržana določba, da sme imeti le najeto vojsko, da pa mora opraviti obvezno brambno dolžnost. Glede tvornic za orožje je dovoljeno izdelanje lovskih pušk. Obveznost glede izročitve in uničenja gradiva ter razorožitve, kakor tudi glede načina o uporabi pomorskega gradiva se omejuje na one predmete, ki se nahajajo na avstrijskem ozemlju. V ostalem se predlogi nemško-avstrijske delegacije tudi glede vojaških določb niso vpoštevali.

Splošna novosprejeta določila (člen 188) določajo neodvisnost Nemške Avstrije za nepreklicno, razen z dovoljenjem sveta zveze narodov. Avstrija se mora brez dovoljenja zveze narodov vzdržati vsakega dejanja, ki bi vplivalo na njeno neodvisnost neposredno ali posredno po kateremkoli potu, zlasti, da Avstrija sodeluje pred pripustitvijo k zvezi narodov pri zadevah kake druge vlasti.

Gospodarska in finančna določila: Sprejeto pismo vsebuje izjavo, da se pooblašča komisijo za odškodnino in obnovo, da izda pooblastila, ki jih smatra za primerna, sekciji, ki bo imenovana v svrhu izvedbe posameznih v pogodbi navedenih vprašanj. Sedež te sekcije bo Dunaj. Nemško-avstrijska vlada bo v njej zastopana po članu komisije. V odgovoru se opozarja na to, da ni bila določena nobena odškodninska vsota in da je dana komisiji za odškodnino in obnovo prosta roka, da se štiti nemško-avstrijska republika, katero izpremenjena vladna oblika omogoča obnovitev prijateljskih odnošajev. Določba, da mora Nemška Avstrija oddati živino, se vzdržuje z utemeljitvijo, da more iz oddaljenih pokrajin Nemška Avstrija oddati živino brez posebnega vpliva na zadostno preskrbo Dunaja.

Italijanska vlada je pripravljena, vrniti predmete, ki jih je zasegla italijanska vojaška komisija po premirju, kolikor jih ne pripade po določbah mirovne pogodbe Italiji. V odgovoru, ki se nanaša na finančne klavzule, se izražajo želja po obnovi finančnega reda v Nemški Avstriji, da bo mogla nova država svojo, kar se rado priznava, pametno politiko nadaljevati. Izmed predlaganih izprememb se pripoznavajo naslednje: Z ne po titih reprezentiranimi dolgov, nastalimi po pridobitvi železnice ali drugih imovinskih objektov, se bo ravnalo kakor z vključenimi dolgi. Nobena država, kateri pripadejo ozemlja Avstro-Ogrske ne more staviti na drugo zahtevo iz naslova vojnih posojil, ki so njena last ali pa njenih državljanov. V ostalem ostanejo določbe glede državnih dolgov neizpremenjene, pravtako tudi členi, ki se tičejo emisijske banke in bankovcev. Odgovor vsebuje zagotovilo, da bo komisija za odškodnino in obnovo te določbe izvajala tako, da se bo preprečil finančni polom. Obenem se zahteva v odgovoru takojšnja ustanovitev novega bančnega zavoda, ki naj nadomešča dosedanjo Avstro-ogrsko banko.

Med gospodarskimi klavzulami se nahaja tudi določba, po kateri se vzdržuje enostranska največja ugodnost skozi tri leta. Vendar sta Čehoslovaška in Poljska obvezani, nuditi Nemški Avstriji skozi 15 let največje carinske ugodnosti glede količin premoga, ki ga bosta izvažali, kakor tudi glede omejitve premogovnega izvoza. V odgovoru je določeno tudi, da se sklenejo posebni dogovori, glede dobave premoga Nemški Avstriji, kakor tudi glede surovin, ki jih bo Nemška Avstrija dobavljala Čehoslovaški in Poljski. Ti dve državi ne bosta skozi tri leta plačevali sploh nobenih pristojbin za izvoz premoga in Nemško Avstrijo ter bosta dovolili izvoz gotove

količine premoga, ki jo bo določila komisija za odškodnino in obnovo, ako se vlade teh držav ne bodo sporazumele same. Komisija za obnovo in odškodnino se bo ozirala na to, koliko premoga se je dobavljalo v času pred vojno in koliko ga dandanes stoji na razpolago za izvoz. Določila bo tudi, katere sirovine in v kakšni množini bo morala Nemška Avstrija dobavljati Čehoslovaški in Poljski. Dobava premoga se bo vršila z enakimi pogoji, kakršni veljajo za promet v tuzemstvu.

V poglavju „Dolgov“ se Nemški Avstriji ugodi v toliko, da bode Nemška Avstrija plačevala zaostale obresti za dolgove, ki jih je prevzela nemško-avstrijska vlada. (Se mora najbrže glasiti avstrijska vlada.) Samo v izmeri, v kateri odpadejo ti predvojni državni dolgov na nasledstvene države. Nadalje veljajo za preračun naslednje določbe: V odnošjih z novoustanovljenimi državama Poljsko in Čehoslovaško bo določila vrednote in preračunski kurz za obveznosti komisija za odškodnino in obnovo, ako se interesirane države ne bodo prej same zedinile o tem predmetu. S pridržkom tega predpisa se bodo dolgov med podaniki bivše avstrijske države plačevali v vrednosti one države, katere podanik je postal bivši pripadnik avstrijske države, pri čemer se bo določil kurz za preračun po povprečnem tečaju, kakršnega je beležila borza v Ženevi tekoma meseca oktobra 1918. (Ta klavzula je zelo nejasna, zdá se, da se nanaša na dolgove in terjatve napram prebivalcem ozemlja, ki pripade Jugoslaviji in Italiji.) Enake določbe veljajo tudi za povračilo imovin.

Kompenzacijsko postopanje, ki ga predvideva tretji odstavek, pa se ne more uporabiti pri dolgovih bivše avstrijske države. Člen, ki govori o likvidaciji imetja nemško-avstrijskih državljanov, nahajajočega se na ozemlju ene izmed aliranih in asociiranih držav, ostane v veljavi. V odgovoru se opozarja na to, da se morejo te države poslužiti navedenega pooblaščenja k likvidaciji, ako jim to kaže. Določba, po kateri se nemško-avstrijsko imetje na ozemlju bivše avstro-ogrške monarhije ne sme likvidirati, se je izpopolnila v toliko, da se razveljavijo vse odredbe, naperjene proti označenemu imetju in izdane po 3. novembru 1918; dalje se mora imetje vrniti v enakem stanju, v kakršnem se je nahajalo pred uveljavitvijo protijemu naperjene naredbre. V odgovoru se nahaja pripomba, da se te določbe nanašajo tudi na imetje pravnih oseb. Pogodbe, sklenjene med podaniki bivše monarhije, ostanejo pravomočne; izvzete so samo pogodbe o dobavi blaga po morju, ki so bile sklenjene pred 1. junijem 1917. Te pogodbe se razveljavijo, v kolikor se dobava oziroma plačilo še ni izvršilo. Javni zavovalni zavodi morajo izdajati deleže na svojih zakladih v takih vrednotah, kakršne dejanski imajo. Posebna komisija, v kateri bodo zastopane vse udeležene države, bo določila podrobnosti pogojev.

Glede odnošajev na polju prometa se skrajša enostranost največje ugodnosti oziroma paritete od pet na tri leta. Napram državam, katerim so se prisodila ozemlja bivše avstro-ogrške monarhije, se ukine enostranost največje ugodnosti in določa recipročnost v odnošjih s pokrajnami bivše monarhije. Železniški material se mora smotro in pravično likvidirati. Razdelitev blaga, ki jo bodo nadzorovala posebna ameriška razzodišča, ostane v veljavi. Ta razzodišča bodo odločevala tudi v vseh spornih vprašanjih glede posesti donavskih ladij. Provizorno bo upravljalta te ladje komisija, sestojeca iz zastopnikov Anglije, Amerike, Francije in Italije. Dohodki od teh ladij se bodo porabili po navodilih komisije za odškodnino in obnovo. Razzodišča bodo odločevala tudi v vseh primerih, kjer bo treba razzoditi o lastninskih pravicah donavskih parobrodskih družb, oziroma o ladjah, ki se bodo odstopile tem družbam. Določba, po kateri odškodnina ne sme presežati kupne cene, je

črtana. Tudi sicer vsebujejo členi o pristanišči, vodnih cestah in železnicah v podrobnosti mnogo izprememb. Določba, ki pooblašča Čehoslovaško, da pošilja svoje vlake preko nemško-avstrijskega ozemlja proti jugu, je ostala neizpremenjena. Recipročna pravica na Severni železnici se Nemški Avstriji ne priznava. Prekop, ki veže Donavo in Odno, se bode upravljal po enakem načinu, kakor prekop med Renom in Donavo. Želja Nemške Avstrije po zastopstvu v komisijah za Labo, Odno in Ren, je odklonjena. Vprašanje, da li naj pripadejo tudi Drava, Sava in Tisa pod mednarodno upravo, se bo rešilo pozneje. Posebna končna klavzula določa, da se v vseh primerih, kjer bodo potrebni posebni dogovori med interesiranimi državami in kjer bi nastale težkoče pri sklepanju teh dogovorov, pridržati odločitev aliranim in asociiranim državam, tako dolgo, da bo Nemška Avstrija sprejeta v zvezo narodov.

Slovenska Radgona protestira.

LDU Ljubljana, 3. septembra. Krivična odločitev mirovne konference glede pripadnosti radgonskega okraja k Nemški Avstriji je izzvala med ondotnim prebivalstvom vihar ogorčenja in razburjenja, ki se izražajo v zaporedoma prihajajočih protestnih izjavah, katere prejema predsedništvo Deželne vlade za Slovenijo od ondot. Tako so dospelé danes zopet nastopne protestne brzojavke:

Radgona, 2. sept. Prihajajo vesti, da se hoče Radgono z okolico priklopiti Nemški Avstriji. S tem bi bile naše okoliške občine pahnjene v vsenemško žrelo in okrog 10.000 Slovencev bi bilo izgubljenih za večno. Kot zastopniki teh občin, ki so popolnoma slovenske in nimajo v svojem okrožju nič Nemcev, zahtevamo najodločnejše, da takoj sporočite v Pariz naše ogorčene proteste in izjavo, da se temu nasilju ne udamo. Nočemo niti pod Nemško Avstrijo, ker spadamo nerazdelno po vseh božjih in človeških postavah edinole v Jugoslavijo. — Spodnja Žetince, Dedonci, Slov. Gorce, Ženkovci, Stara ves, Nasova, Plitvica, Plitviški vrh.

Radgona, 2. sept. Gospodarska zadruga je začela v Radgoni dalekosežno gospodarsko organizacijo, da reši slovensko prebivalstvo pangermanskih pijavk. Protestiramo najkrepkeje proti slabi nakanj, da se Radgona iztrga Jugoslaviji in pahne slovensko prebivalstvo v popolno oblast pangermanov. — Gospodarska zadruga za Prekmurje, Mursko polje in Slov. Gorice.

Ldu, Radgona, 2. sept. Pričeli smo z radostnim kulturnim delom med zanemarjenim prebivalstvom slovenske narodnosti v Radgoni in okolici. Naše kulturno delovanje hoče prekiniti nameravana korektura meje, ki izročča to staro slovensko postojanko oblasti pangermanov. V imenu pravčnosti in kulture protestiramo proti tej vrtočlavi politiki. Ljudska knjižnica, Izobraževalni klub, Čitalnica, Odred, Sokol, Radgona.

Radgona, 1. sept. Osemdeset-tisoč prekmurških Slovencev, združenih sedaj z Jugoslavijo, doznava z ogorčenjem, da se hoče iztrgati mesto Radgona z okolico naši državi. V tem slučaju bi bil pretrgan ves stik osvobojenega Prekmurja z ostalo Jugoslavijo, ker sta pri Radgoni edina dva mosta, ki v ozemlju slovenskega Prekmurja vodita čez Muro. Radgona z okolico je slovenska. Radgone si ne pustimo iztrgati. Brez nje ne moremo živeti. Radgono bomo branili, če treba, s silo. Zahtevamo najodločnejše, da se naš protest proti pangermanskim nakanam takoj naznani v Pariz. Prekmurški Narodni Sosvet.

Opozorjamo belgrajske Slovence, da se v Belgradu prodaja „Jugoslavija“ pri gosp. Tihomiru Mladenoviću, Cvetni trg.

Politični pregled.

p Dunajski poslanik kraljevstva SHS. Jos. Pogačnik odpotuje na 14 dnevni dopust v Jugoslavijo.

p Prvi poljski poslanik v našem kraljevstvu g. Pilz dosedaj član poljskega narodnega odbora v Parizu in velik slovanofil, je došel v Belgrad.

p Dr. Trumbić ne pride v Belgrad, ker je zadržan vsled poslov v Parizu.

p Narodno predstavništvo. Seja narodnega predstavništva bo prihodnji torek z dnevnim redom: 1. razdelitev zbornice v odseke; 2. drugo čitanje zakona o dvanaestini za mesec september.

p Starčevičanska in Ljudska stranka. Med Hrvatskimi Starčevičanci in med Ljudsko stranko je prišlo v zadnjem času do precej ostrih nasprotstev. Dasi sta obe stranki tudi konkurentinji, ju je bilo vendar približalo skupno sovraštvo do Demokratske stranke, tako, da so glasila ene kakor druge stranke naperila svoj boj predvsem proti demokratom in socialistom in le v omejenem obsegu tudi med seboj. To premirje pa so hoteli Starčevičanci izrabiti v Bosni in Hercegovini na ta način, da so ustanovili novo, takozvano Težačko stranko, ki naj bi združila v svojem okrilju vse bosanske in hrcegovske Hrvate. Proglasili so po Bosni, da se je Ljudska stranka razpustila in se cela pridružila novi Težački stranki, v katere vodstvu pa so izključno pristaši Starčevičancev oziroma narodnega kluba. To Starčevičansko postopanje je vzbudilo v vrstah Ljudske stranke velik odpor, ki se je pokazal tudi v Belgradu v tem, da sta se Jugoslovanski in Narodni klub, ki sta nekaj časa postopala že skupno, vnovič odtujila. Ljudska stranka razglašča v vseh svojih glasilih, da so vesti o razpustitvi njenih organizacij popolnoma izmišljene in zlagane, in da je stranka trdno odločena izvesti svojo organizacijo do skrajnosti. Kakor vse kaže, bo imel bosanski boj posledice tudi na Hrvaškem, kjer se bo bržčas že v najkrajšem času pričela odkrita borba obeh strank.

Razna poročila.

r Poljska zaplenila rudniška in petrolejska podjetja. Ldu. Nauen, 3. sept. (Brez.) Poljsko naftno poveljništvo za drohobyczko ozemlje v Borjyslavu je izdalo proglas, s katerim se zaplenjajo v korist poljski republiki rudniška in petrolejska podjetja, ki so last nemških, ogrskih in avstrijskih državljanov.

r Velika delniška družba municijskih tovarn v Varšavi. Ldu. Nauen, 3. sept. (Brez.) Poljski tiskovni urad v Bernu sporoča kot poseben dogodek gospodarskega, vojaškega in političnega pomena ustanovitev delniške družbe municijskih tovarn, pod imenom »Projectil«. Družba bo imela svoj sedež v Varšavi, raspelagalala bo s 40 milijoni kron ter zaposlovala okoli 2000 delavcev.

r Mirovna pogodba z Bolgarijo. Ldu. Lyon, 3. september. (Brez.) Vrhovni svet zaveznikov je v torek nadaljeval razpravo o mirovni pogodbi z Bolgarijo. V posebnem členu te pogodbe se obvezuje Bolgarija, da sprejme vnaprej, karkoli bodo velesile odločile glede Tracije in obale Egejskega morja. Dosedaj še ni znano, bode li osnutek mirovne pogodbe, ki bo izroččen bolgarski delegaciji, vseboval tudi določbe o bodoči bolgarsko-munski meji v Dobrudži. Zdá se, da obstoji stremljenje, vzpostaviti ob Donavi mejo, kakršna je bila leta 1913, v področju Črnega morja pa dovoliti Bolgariji nekatere ugodnosti. Verjetno je tudi, da bo Romunija imela priliko, da uredi to vprašanje sama v sporazumu z Bolgarijo.

Dnevne vesti.

dn Poziv dobrovoljcem (legionarjem): Dobrovoljci, ki so služili v Rusiji, Italiji, Ameriki v srbski vojski se pozivljajo, da sporoče svoje podatke, ki so potrebni za skupno podporno akcijo in to: čin, ime in priimek, leto in mesto rojstva, poklic v civilu, gnočno stanje in sedanji naslov. Podatki naj se pošljejo na naslov: Stanko Tomjenc, Janez Trdinova ul. 2 najpozneje do 15. septembra. Vsi slovenski listi se prosijo za ponatis tega poziva.

dn Izplačevanje podpor invalidom. Da se omogoči izplačevanje podpor po občinah in da bi jim ne bilo treba kakor dosedaj potovati daleč, da pridejo do finančne uprave, je poslanec Agatonovič (demokratska zajednica) predlagal finančnemu ministru v obliki skupščinskega vprašanja, naj se od sedaj izplačujejo invalidom podpore po občinah povodom mesečnega pobiranja davkov. Ta način izplačevanja je za invalide potreben in koristen ter naj bi bila državna administracija dolžna iti invalidom v vsem na roko.

dn Naši interniranci v Italiji. Italija je nedavno službeno javila, da nima več kot 200 Jugoslovancov interniranih, a te dni se jih je po poročilih iz Zadra vrnilo samo tjakaj okoli 300. Novinski odsek medtem priobčuja, da je v Sardiniji preko 300 naših ljudi. Sem niso prištetih oni, ki so internirani po ostalih krajih Italije.

dn V Marchtrenku v ujetništvu umri Joško Strle. Ravno, ko bi se moral vrniti domov, ga je prehitela smrt.

dn Vse tujce je sklenil izgnati osješki mestni svet, predvsem takšne, ki so se šele po prevratu naselili v Osjeku. To bi bilo tudi po naših mestih zdravo sredstvo zlasti proti židom.

dn Toča potolkla. Toča je 22. avgusta strašno potolkla Podplanino, Mrzli vrh in del Sv. Primoža pri Ljubnem v Savinjski dolini. Padala je celo uro in je bila ponekod debela kot kurja jajca. Tu in tam je ležala še čez tri dni.

dn Od avtomobila povožena je bila v Zagrebu 70 let stara Klattilda Geogrjevič, udova kapetana. Prepeljali so jo težko ranjeno v bolnico. N sreča se je zgodila radi tega, ker je radi naglosti preslišala avtomobilov svarilni pisk.

dn Tat ustreljen. Pri Seidlovem studencu v okolici Celja so lovili dva ptička. Ker se tudi na klic straže nista ustavila, je ustrelil eden stražarjev v znak, kar je imelo za posledico, da se je eden izmed tatov ustavel in se pustil prijeti, dočim je drugi poskušal srečo s preplavanjem Savinje. Strel v smeri proti njemu oddan, ga je smrtno zadel. Dognalo se je, da sta tatova Franc in Janez Tevžič iz St. Ruperta (obč. Braslovče), ki sta se že dolgo klatla okrog, živeč od tatvine. Ustreljeni Fr. Tevžič je prišel šele 15. julija iz zapora.

Ljubljanske vesti.

I Pričetek šolskega leta na državnem učiteljskem v Ljubljani. Vpisovanje v učiteljske in na vadnici bo in sicer: za obe vadnici v petek dne 12. septembra od 10. do 12. ure, za otroški vrtec v pondeljek dne 15. septembra od 10. do 12. ure, za pripravljajni razred ter II. do IV. letnik moškega in ženskega učiteljskega pa v torek dne 16. septembra od 10. do 12. ure. V prvi letnik se gojenke oziroma gojenke v jesenskem terminu ne bodo sprejemali.

I V nedeljo 7. t. m. in na praznik 8. t. m. bo velika nogometna tekma med S. K. Ilirija in Hrv. akad. športnim klubom (HASK). HASK je najboljši nogometni klub na našem jugu, zato bo tekma zelo zanimiva.

I Ogorenje v vseh pisarniških krogih sodnega uradništva je povzročila vesti, da je za zemljkajžnega ravnatelja pri deželni sodišču predlagan eden najmlajših kompetentov,

ki ima 10 službenih let manj kakor drugi. Dotični je tudi drugače dobro finančno stoež in bi mu že v tem oziru ne bilo treba iti na roke, ko je toliko upravičenejših in potrebnejših prosilcev. Avstrijskega sistema protekcije vendar ne bomo nadaljevali.

I Zgubila se je zlata zapestnica z obeskom. Pošten najditelj naj jo biagovoli prinesiti na naslov Marica Dražil, Breg 20. III., ker je ista drag spomin.

I Zlata damska ura zgubljena 2. septembra 1919. Pošten najditelj naj jo proti nagradi odda na Pojanski cesti št. 18, I. nadstr., desno.

I Kegijaški klub „Venček“ priredi v gostini „Drašček“, Bohoričeva ulica 9, običajno veliko takmovalno kegijanje na dobitke v prid oslepelim vojakom. Lepi dobitki. Začetek kegijanja v sredo, 3. t. m. Zaključek v nedeljo, 14. t. m. točno ob 19. uri. — Dobri kegijačci se vabijo.

Pokrajinske vesti.

dn Vojnik pri Celju. V nedeljo imeli smo tu v trgu pravi narodni praznik. Ta dan se je slovesno otvorila velika posojilniška dvorana, katera naj bo dom vseh Slovencev, ki so poštene volje. Po nagovoru načelnika posojilnice (obraziložil nam je zgodovino Vojnika v zadnjih 60 letih), zapelo je domače mešano pevsko društvo pod vodstvom učiteljice nekaj prav lepih pesmi, domači diletanti pa so nam priredili dr. Krekovo trodejanjo „Tri sestre“. Peveci in igralci so izvršili svojo nalogo izvrstno.

dn Iz Vinice. Tu na Hrvaškem se pri vsakem poštnem uradu sprejmejo pisma s slovenskimi, oziroma srbskimi znamkami, pri poštnem uradu v Ormožu pa ne sprejmejo pisem frankiranih z našimi (t. j. hrvaškimi) znamkami. Tako sem dobil te dni pismo frankirano s hrvaško znamko od ormoške pošte nazaj. Šel sem se osebno tja informat, kaj to pomeni in sem dobil sedeči odgovor: „Pri nas veljajo samo slovenske, oziroma srbske znamke, pisem s hrvaškimi znamkami ne sprejemamo.“ Zakaj to? Ako pri nas na Hrvaškem veljajo slovenske, zakaj nasprotno na Slovenskem ne veljajo hrvaške, saj smo vendar vsi ujedinjeni v Jugoslaviji.

kn Vojaška godba v Mariboru. Že dalje časa opazujem, da so pri takajšnji vojaški godbi skrajno čudne razmere, ter sem po dolgem poizvedovanju vendar deloma zvedel kaj je temu vzrok. Da je večina boljnih godbenih moči od naše lepe sestre Čehoslovaške, to je itak vsakomur znano. Nekaj mesecev sem pa opazujem, da ti umetniki vidoma zapuščajajo naš slovenski Maribor in odhajajo v svojo domovino. Vzrok je namreč sledeči: Ko se je godbenike sprejelo, obljubilo se jim je: lepa plača, hitro povišanje v višje sarže in posebno pa še sprejetje v kategorijo gažistov. Seveda, z veselo nado, da bodo tu tudi lahko ravno tako lepo živeli, kakor v svoji domovini, so z veseljem sprejeli službo, a žal da se jim je varalo. Plača se jim mesec za mesecem manjša, medtem ko se še navadnim delavcem priboljšuje. Če danas tak godbenik službo odpove, se ga niti najmanj ne pridržuje, tako da če bo šlo tako naprej, ne bomo v par tednih imeli v naši lepi Sp. Štajerski nobene godbe več, daji jo tako zelo potrebujemo. Plače so prošil mesec prejeli šele 17, ko bi jim vendar pristojala že 1. Za kako povišanje se nihče ne zmenil, pri tem ko so gospodje pri štabnih oddelkih bili že po 2. in celo 3. krat povišani. Pri godbi so možje, kateri imajo po 10—18 službenih let, pa so še danes vedno desetniki. Ali ni to krivica? Je li to postopanje na pravem mestu? Prosimo merodajno vojaško oblast, naj že vendar skoraj napravi red in naj se pobriga, da se omenjene nastavi kakor jim je bilo obljubljeno, kot gažiste, ali pa naj se jih nastavi s primerno fiksno plačo, ter se jim da pravica, da dobe po dovršeni službi državno službo, da

ne bomo ostali brez godbe. Ne izsilujte njihovega odpotovanja z vsemi sredstvi, in olajšajte jim življenje. Po tem bodo tudi oni nam pomagali, ter navdahnili našim ljubim otročičem veselje do glasbe. Mariborčan.

Dne 7. t. m. vsi v Ptuj na izlet Mariborske Sokolske župe!

Zadnje vesti.

Izvirna telefonska in brzovjavna poročila „Jugoslaviji“.

Celo Prekmurje v slovenski upravi.

Ljubljana, 3. sept. Glasom odredbe ministrstva notranjih del, naslovljene na deželno vlado za Slovenijo, tvori ves po vojaštvu zasedeni upravni del Prekmurja do ustavne ureditve upravne enote, ki se ima samostojno upravljati pod vodstvom civilnega komisarja vpe-ljanoga zasedbeni oblasti. Deželna vlada za Slovenijo je dobila nalogo, dodeliti civilnemu komisarju vse potrebno uradništvo in uslužboastvo.

Zanimiva spomenica dr. Kamnikerja.

Gradec, 3. septembra. Današnja „Tagespost“ prinaša nastopni zanimiv članek o zadnjih St. germainskih dogodkih glede določitve mej na vzhodnem Štajerskem: „(Nemški) strokovnjak za štajerska obmejna vprašanja dr. Kamniker je izročil avgusta t. l. vrhovnemu svetu v Versaillesu novo spomenico, nanašajočo se na razmere v spornih ozemjih, ki se po svoji vsebini krije z njegovimi že v mesecih juniju in juliju predloženimi spomenicami.“ O zadnjih za nas (Nemce) neugodnih odločbah mirovne konference poročata dr. Kamniker nastopno: „Moja spomenica je tvorila podlago zadnjim razpravam mirovne konference o obmejnem vprašanju. Dosegli smo popolen uspeh, ker je vrhovni svet v svoji ponedeljkovi seji, dne 25. m. m. določil ljudsko glasovanje za Maribor in za Radgono. Ta okolnost pa je splašala Jugoslovane zlasti glede usode Maribora in posrečilo se jim je s pomočjo Francozov, doseči v Tardieujevi komisiji za obmejna vprašanja sklep, da se glasovanje raztegne na celotna okrajna glavarstva Maribor, Ptuj in Ljutomer. Dasiravno manjkajo podrobnosti, vendar pa je zelo mogoče domnevati, da je ta sklep komisije izzval živahna nesoglasja, ki so onemogočile takojšnji sporazum o tej stvari. Razen tega se tudi dozdeva, da sta nam naklonjeni velesili Amerika in Italija bili mnenja, da bi naša stvar tako razširjenem glasovalnem pasu nikakor ne kazala upanja uspeh. Vsled tega je vrhovni svet svoj sklep o ljudskem glasovanju popolnoma ovrgel in določil reko Muro kot mejo. Ozemlje na levem bregu reke z mestom Radgono je bilo priznано Avstriji, medtem ko pripade ono na desnem bregu Mure in tudi Maribor Jugoslaviji. Ta rešitev štajerskega vprašanja nikakor ne more zadovoljiti. Kot delegat Štajerske v St. Germainu sem vsled te izpremembe neizrečno potr. Naše, mnogo mesecev trajajoče delo za mesto Maribor z dravsko dolino, ki je za nas v narodnostnem in gospodarskem pogledu tako izredne važnosti ter mnogostranska podpora, ki mi jo je naklonil načelnik delegacije, me je še do zadnjega dne avgusta napolnjevala z upom na uspeh. Tako pa so sedaj v zadnjem trenutku vsi naši upi splovili po vodi, in to zopet s pomočjo Francije, ki nas oficijalno zagotavlja svoje največje naklonjenosti, medtem ko je v odločilnem trenutku vedno pripravljena, da nas žrtvuje Slovanom.

Nova določitev mej okrog Radgone ne obsega niti vseh nemških občin cmureškega in radgonskega okraja na desnem bregu Mure, tudi ne vsega mesta Ragona, ker pripade na desnem bregu Mure težeča, k mestu spadajoča občina (Abstall), kakor tudi trg Goraja Radgona, Jugoslaviji. Okrog 9000 Nemcev je žrtvovanih Jug-

slovanom, in to večinoma zavedni nemški kmetje. Visoka politika je — kakor že tolikokrat — zopet enkratপরাজিত্য.

Ako ostane pri tem sklepu, potem je pridobitev za Štajersko le prirastek nekako 5000 prebivalcev mesta Radgone. V narodnogospodarskem ozru je važno dejstvo, da je vsa železniška proga Špilje—Radgona prešla v naše roke. Radgono so smatrali Jugoslovani že za svojo neizpodbitno posest. Odkrito se radujemo nad zopetno pridobitvijo tega mesta in okoliških občin, zadovoljni pa nismo, kajti naša najvažnejša zahteva je in ostane: Maribor! Jaz bi bil dal vsakemu še tako razširjenemu glasovalnemu pasu prednost pred tako rešitvijo. Vsa mirovna pogodba nosi na sebi pečat nasilstva in tlačanja in ne more biti dolgotrajna. Demokracija sveta bo ta diktat imperijalizma razbila.“

Socijalisti odklanjajo sodelovanje z Jugoslovanskim klubom.

Belgrad, 3. sept. Med socijaldemokratskimi poslanci se je pojavila precejšnja nezadovoljnost, ker vlada zopet paktira z reakcionarnimi radikali, vendar pa bi bili, kakor se zdi, socijalisti naposled vendarle pripravljene sodelovati tudi z radikali, toda sodelovanje z Jugoslovanskim klubom odločno odklanjajo. Proti udeležbi Narodnega kluba na vladi nimajo nobenih pomislekov, samo mora klub opustiti nekaj svojih kapitalističnih oziroma nazadnjaških zahtev.

Kakšno vlado hoče Narodni klub.

Zagreb, 3. sept. „Hrvat“ poroča, da so se sinoči vršila nova pogajanja med min. predsednikom in Narodnim klubom. Zastopniki Narodnega kluba so predložili vladi, naj bi se ministrska mesta razdelila sledeče: 7 mest demokrati, 5 radikalci, 2 Narodni klub in 2 eventualno socijalisti.

Nadaljevanje pogajanj.

Belgrad, 3. sept. Pogajanja med vlado in opozicijskimi strankami so se tudi danes cel dan nadaljevala.

Zahteve Narodnega kluba.

Belgrad, 3. septembra. Kljub temu, da so pogajanja za rekonstrukcijo kabineta osredotočena sedaj na demokrate in radikalce, je vlada vendarle včeraj in danes dopoldne nadaljevala svoje razgovore z Narodnim klubom. Narodni klub je pooblastil v ta namen poslance Dinkovića, Laginjo in Lorkovića, ki so izročili demokratom pogoje, po katerih bi klub ne vstopil samo v centralno vlado, ampak tudi v hrvaško, bosansko in dalmatinsko. Glavna zahteva Narodnega kluba je, da se popolnoma spremeni vladni sistem na Hrvaškem, Bosni-Hercegovini in Dalmaciji. Nadalje zahteva klub, da se čimprej izvede decentralizacija uprave in razširi delokrog pokrajinskih vlad. Kakor se iz klubovih krogov zairjuje, se je izrazil min. predsednik Davidović, da popolnoma razume pritožbe klubovih članov in da bo storil vse, kar je v njegovih moči, da se grajani neostati odpravijo. Zlasti je tudi pripravljen zagotoviti Hrvatski svobodni razvoj v gospodarskem in finančnem oziru.

Nova boljševiška zarota v Osjeku.

Zagreb, 3. sept. Kakor poročajo iz Osjeka, so razkrili tam novo boljševiško zaroto, ki je bila v zvezi z bivšo Kunovo vlado in je delala z madžarskimi denarnimi sredstvi.

Vesti Ljubljanskega dopisnega urada

Splošna stavka južnih železničarjev v Nemški Avstriji.

Ldu. Dunaj, 3. sept. (DunkU.) Na južni železnici vlada splošna stavka. Dunajski železničarji vzhodne železnice so sklenili priključiti se stavki južnih železničarjev. Po drugih progah te železnice, kakor tudi pri drugih državnih železnicah do sedaj stavka še ni izbruhnila. Pogajanja se nadaljujejo. Opustitvev prometa na južni železnici ne ostane brez zlih posledic za oskrbovanje Dunaja z živili.

Gospodarstvo.

g Italija kupuje parnike. Iz Milana se poroča: Italija je kupila zopet deset parnikov s 100.000 tonami, in sicer na Angleškem, kjer je je plačala 28 sterlingov za tono. Italija je že prej kupila 52 parnikov s 312.635 tonami. Od teh jih je doslej prejela 25 s 157.760 tonami.

g Premog iz Nemške Avstrije. Velika količina premoga se bo nabavila v Nemški Avstriji za potrebe naših železnic in drugih ustanov. Premogovna kriza se je pojavila pri nas vsled dogodkov z Romunijo, ki se je bila obvezala, da bo dobavila 15.000 vagonov premoga iz petrosinskih rudnikov.

g Trgovska pogodba v Avstriji. Na poziv ministrstva za trgovino in industrijo se sestane v Belgradu konferenca trgovskih in obrtnih zbornic ter poljedelskih zadrug, da izreče svoje mnenje o bazah za novo trgovsko pogodbo z Avstrijo. Odposlanci dunajske vlade so že del časa v Belgradu in so začeli vsestransko delo za obnovitev trgovskega dogovora med svojo in našo državo. Ve-

liko število trgovskih zastopnikov dunajske vlade je dokaz, kakšno važnost pripisuje Avstrija obnovitvi trgovsko-pogodbenih zvez z Jugoslavijo. Kakovost naših izvoznih proizvodov dovolj pojasnjuje to naglico dunajskih krogov; naš izvoz bo imel nalogo, da krije prve potrebe glede živeža za Dunaj. Avstrija pa ne bo mogla v zadostni meri kriti naših potreb z industrijskimi produkti. To se je dovolj jasno pokazalo že v sedanjih trgovskih zvezah, med Dunajem in Jugoslavijo.

Darovi.

Za vojne invalide ob priliki Petrovega dne jugoslovanske Spilje po posebnih zaslugah gospe Krajcercerjeve in gđc. Grisold 1130 K.

Za ostlepele vojake nabrali jeseniški otroci 29 K. Novomeški zasebni uradniki v Ljubljani 200 K. Dr. Globočnik v Kranju kot preplačilo nekega honorarja 13 K.

Za Ciril-Metodovo družbo Joško Tršan, Slov. plan. polk 54 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Sprejmemo

več vestnih in pridnih
Kolporterjev
Uprava „Jugoslavije“,
Marijin trg št. 8.
Ljubljana.

VRECE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,
Kranj, (Gorenjsko).

Dr. Alojz Kraigher
Ljubljana,
Poljanska cesta 18
zopet redno ordinira.

Učenca

poštenih starišev, povsem zdravega, s potrebno šolsko izobrazbo in kateri ima veselje do trgovine, sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji trgovska firma **J. KUŠLAN,** Kranj, Gorenjsko.

Zganjara poslovodju

za poljsko-gospodarstvenu pecaru žeste, — koji je i u gospodarstvu uporabljiv te neženja a izim toga dobro preporučen, traži za čim skoriji nastup službe.

Vlamstelinstvo Rasinja
kraj Koprivnice, Hrvatska

Ovčjo volno kupi
E. KOCBEK
KRANJ
ter prosi ponudbe.

Kontoristinjo popolnoma večšo slovenske in nemške stenografije, strojepisja ter dovršeno računarico sprejme za takojšnji nastop lesna industrija. Prednost imajo one, ki so perfektno v laščini ali francoščini ter so vlesni stroki že delovale. Pismene ali osebne ponudbe na „Pannonia“ društvo lesnih industrijcev, Ljubljana, Šelenburgova ul. 7/II. nad Jadransko banko od 10. septembra 1919. Plača po dogovoru.

Vizitnice lične in po nizkih cenah priporočila „Zvezna tiskarna, v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Večje podjetje išče proti takojšnjem ustopu samostojno voditeljico

za podružnico v Mariboru. Pogoji trgovska naobražba in popolno znanje slovenskega in nemškega jezika. Prednost ima starejša moč specerijske stroke bivajoča v Mariboru. Ponudbe pod „Podružnica Maribor“ na upravo.

Masti, slanine, mesa, brašna, pšenice, kukuruza kao i svih ostali životni namirnica može se dobiti u svakoj količini kod **Tose Vučkovića, Mitrovica, (Srijem).**

Prvi in najveći jugoslavenski
DENTAL-DEPOT
Zagreb B. Wolff-Bogović 5/II.
Najveći izbor svih zubarskih potrebstina.
Postanske naročbe se brzo i savjesno obavljaju.

Novost!
Vse vrste pisarniške potrebščine.
Vse vrste šolske zvezke.
Vse vrste cigaretne papir.
Vse vrste cigaretne stročnice.
Vse vrste trakove za pis. stroje.
Vse vrste razglednice.
Vse vrste barvaste in druge papirje.
na debelo in drobno.

Jos. Omersa, trgovina z vsemi pisarniškim in šolskim potrebščinama :
Ljubljana, Dunajska cesta 6, I. nadst.

Trgovci na deželi!!
Došla je velika množina manufakture.
Prodaja se samo na debelo v trgovini:
Ljubljana, Dunajska cesta 6.
Se uljudno priporoča
Filip Pečenko.

Pozor trgovci!
Ker se množijo slučajji, da inozemske tvrdke šele sedaj pošiljajo tukajšnjim tvrdkam blago, ki je bilo naročeno pred upeljavo carine, zavračajo trgovci vsled visoke carine dospele pošiljke ter povzročajo vsled tega nam, kakor tudi tukajšnjemu carinskemu uradu velike nepravilike. Ker je aviziranje pošiljk prejemnikom, predno se iste zacarinajo, tehnično nemogoče in bi se skladišča carinskega urada tako hitro napolnila, da bi bil v kratkem ves promet nemogoč, ako bi morali čakati za odgovor vsakega posameznika, naznanjamo tem potom vsem cenjenim trgovcem ter družbam, da bomo zacarinali vse iz inozemstva prihajajoče pošiljke brez prejšnjega aviziranja. Tvrde pa, katere vstrajajo na aviziranju, naj blagovolijo to kratkim potom sporočiti na naš naslov, ker s tem nam kakor tudi tukajšnjemu carinskemu uradu prihranijo nešteto nepotrebnih korakov in potov.
„BALKAN“
trg. šped. in kom. del. dr. Ljubljana.

Več vagonov suhih, zdravih
bukovih drv
se takoj kupi.
Ponudbe z navedbo cene franko vagon nakladalne postaje na **GOSPODARSKO ZVEZO** v Ljubljani.

Brez posebnega obvestila.

Potrjim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš nad vse ljubljeni, preblagi mož, predobri papa, brat, zet, stric in svak, gospod

dr. Vladimir Žitek

advokat,

dne 1. septembra, v 56. letu nagloma v Gospodu zaspal.
Zemski ostanki preblega ranjkega se prepeljejo v Ljubljano na glavni kolodvor, odkoder se spremijo na zadnji poti dne 4. septembra ob 5. uri pop. in polože v rodbinsko grobnico pri sv. Križu k večnemu počitku.
Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.
Prosi se tihega sožalja!

Novomesto, dne 3. septembra 1919.

Jakobina dr. Žitkova roj. Munda, soproga
in hčerka Binčka.

Prodaja se:
Proda se klavir, salonska sukinja, uradniška bluz, sive blače, nova siva obleka, klobuk 56, črevlji št. 37, 41, 43, krojaška miza s 4 klopini v gostilni na Sv. Petra cesti št. 78. 1297

Planino se proda pri vodstvu šole v Rožku v Rožu po zelo ugodni ceni. 1295

Prilagojeno za izdelovanje sodavice (znanka Schütz) velikega tipa proda za 2500 K Anton Starkl v Ptuj. 1295

Ogija in vloga varne Wertheim-blagajne v vsaki velikosti, kakor tudi blagajne za vzladi in vsakovrstne Wertheim-blagajnice izdeluje tudi vsako popravilo izvršuje (tvrdka Franc Schell, umetni in blagajničarski ključavničar v Mariboru, Koroška cesta št. 31. 1025

Kupi se:
Kupim dobro ohranjeno alpsko sukajo. Ponudbe na upravnistvo „Jugoslavije“. 240

Kupl se vsaka množina bukovi in hrastovi drv. Množina in cena naj se v ponudbah označijo. Malenšek M. Maribor. Posredovalci dobe provizijo. 1180

Rezan in okrogel les, ogilje, tramove, drva, kupujem vsako množino. L. Rebolj, Kranj. 1167

Službo
Notarskega kandidata ali uradnika sprejemem takoj. — Plača po dogovoru. M. Hafner notar v Ljubljani. 1299

Francuski tečaj otvori diplomirana učiteljica. Mesečni honorar 24 K. Pražakova ulica 10, III. nadstropje, desno. 1298

Kuharica, Čehinja, diplomirana, išče primerno mesto v hotelu ali restavraciji. Ponudbe prosim pod šifro: „Takoj“ na upravništvo. 1301

Razno:
Oddam prazno sobo z električno lužo mirmemu gospodu. Naslov: Wolfova ulica 12/L. 1301

Mesečno sobo meblvano, oddam solidnemu samskemu gospodu. Soba je v sredini mesta. Ponudbe pod šifro „Takoj“ na upravništvo lista 1304

Dve deklci se sprejmeta na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava lista pod št. 101/L. 1363

Stanovanje pri boljši družini z vsi oskrbo se išče za 16 let starega dijaka. — Oglasi se naj vpošiljajo pod „Dotenc“ na upravništvo Jugoslavije. 1298

Ponudim samo gostilničarjem in trgovcem slivovko, rum, brinjevec, pristni konjak v najboljši kakovosti. 1305

„Zvezna tiskarna“ v Ljubljani, Stari trg
izvršuje tiskovine vseh vrst, kakor: časopise, knjige, brošure, cenike, lepake, letake, usporade, tabelle, računa, kvarte in pisarniški papir s firmo, vizitke, naslovnice, računske zaključke in vsa v to stroko spadajoča dela okusno in ceno.

Proda se!
1 konj 155 cm visok, 5 let star, pripraven za vsako vožnjo, 1 lahka pokrita kočija z usnjato streho, 1 lahek brek, s sprednjim sedežem in streho, preuredi se lahko v sani (sani, streha in sedeži so posebej pritrjeni in se lahko odstranijo), 1 tovorni voz, 1 kočija in 2 komata, vse v najboljšem stanju. Naslov v upravništvo „Jugoslavije“.

Cel poper Singapore
kisova kislina 80%
sveče Stearinke
Vermut vino
žigice, 2/3 orig. zaboje riž
in drugo blago, kakor tudi bukovo ogilje
nudi tvrdka
A. Kušlan, Ljubljana,
Karlovska cesta 15.

Bukova drva
ogilje, smrekov les, deske in trame kupuje
„CROATIA“
gozdna ind. delniška družba v Ljubljani,
Marije Terezije cesta 2.